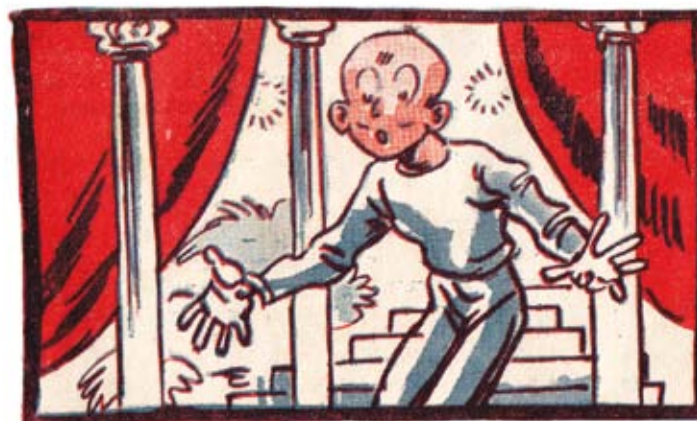

Ilustrație Pascal,
Universul Copiilor, 1940

Tiriptic cel Norocos, des. Pascal, sc. Moș Nae,
Universul Copiilor, 1938

romanului *Războiu între pitici*, semnat Maica Lina (pseudonim al lui Batzaria), care repovestește romanul ilustrat *Les petites gens*, apărut în **1857** în Franța, scris și desenat de Henri Bonaventure Monnier (**1799 – 1877**).

Din **1942** efectele războiului se reflectă și în paginile revistei: deși își păstrează intacte numărul de pagini și formatul, pentru prima oară de la înființare prețul i se mărește de la 5 la 8 lei. Apar schimbări și în conținut: Batzaria scrie articole despre războiul de reîntregire a patriei sau povești de pe front. Copertele redau cel mai bine starea de război, înfățișând soldați români în diferite ipostaze: victorioși dar și răniți.

La începutul lui **1943** apare o altă semnătura feminină, Graziella Oprescu, care desenează *O vacanță cu peripeții*. În același an Pascal Rădulescu revine la revistă și desenează în continuare excelente seriale BD: *Marea călătorie a lui Haplea*, *Marea nenorocire a lui Haplea*, *Tudorică și Andrei în războiu*.

Nicolae Corbeanu, un cititor de atunci al revistei, ajuns peste ani jurnalist, scriitor și redactor la postul de radio german Deutsche Welle, își aduce aminte despre această serie în volumul său de memorii *Amintirile unui laș*, apărut la editura Albatros, București, **1998**:

„Un soldat [rus] a rămas cu mine pe culoarul ce lega birourile de locuința pretorului, unde, pe o masă rotundă de nuiele împletite, trona nelipsita mea colecție de Universul Copiilor, câteva volume de reviste legate câte 26 de numere împreună. Rusul, pașnic și zâmbitor, vrând să arate prin atitudine că nu vrea să-mi facă nici un rău, s-a apucat să răsfoiască, ca să-i treacă timpul, unul din volume. Deși Universul Copiilor era, de fapt, ceea ce am numi astăzi o publicație apolitică, pe ultima pagină apăruse în tot timpul războiului din Est, până cu câteva săptămâni înainte de 23 august, un fel de serial de benzi desenate intitulat Tudorică și Andrei în războiu. Era vorba acolo de doi copii ajunși din greșeală pe frontul de Est, care făceau tot felul de năzbâtii, una mai năstrușnică decât alta, jucându-le feste «bolșevicilor» și ajutând, după puterile lor, armata română. Pe cât de isteți și curajoși erau cei doi copii, pe atât de nătângi rușii. Ajungând la o pagină cu aventurile lui Tudorică și Andrei, rusul meu a început să privească cu atenție desenele, ca și cum ar fi vrut să-și dea seama de sensul lor. Am înghețat de frică, convins că am pățit-o și că rusul mă va trage la răspundere pentru personajele născocite de pictorul Pascal, dar nu s-a întâmplat nimic. N-am știut niciodată dacă rusul a înțeles sau nu despre ce era vorba.”

Și în **1944** au continuat să apară seriale de benzi desenate de Pascal Rădulescu pe texte în versuri de N. Batzaria (Moș Nae): *Frumușica și Mia-Lia*, *Povestea viteazului Curcubeu*, *Când Haplea cântă și visează*, *Cum a fost furat Haplea*.

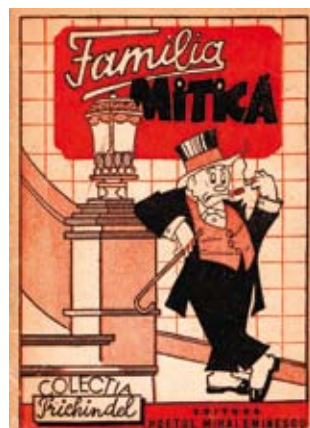
În martie **1944** proprietarul și directorul ziarului *Universul*, Stelian Popescu, simțind – cu

Când Haplea cântă și visează,
des. Pascal, sc. Moș Nae,
Universul Copiilor, 1944

Cei trei purceluși și lupul cel rău, 1946

Familia Mitică, 1946

- Popey, Regele Circului
- Nic și Pic, aviatori
- Năzdrăvăniile lui Stan și Bran
- Viorel și Viorica, năzdrăvanii lui mămica
- Dănilă Prepeleac, după Ion Creangă
- Fata babei și fata moșului, după Ion Creangă
- Făt Frumos, după Petre Ispirescu
- Povestea lui Harap Alb, după Ion Creangă
- Poznele lui Azorel
- Macario vagabond
- Campionul veseliei
- Păcălici, regele fiarelor
- Sandu în Junglă
- Guță și Iliuță
- Aventurile lui Totonel
- Domnul Baston are ghinion (una din rarele benzi desenate

ale vremii în care dialogurile sunt scrise în baloane).

Domnul Baston are ghinion, 1944

Domnul Baston are ghinion, 1944

Așa cum reiese și din rândurile dedicate revistei *Covorul Fermecat*, aceasta s-a oprit în 1945, la nici un an după apariție, din pricina contextului economico-financiar dificil. Dar editorul, Jean Fițeanu, nu a renunțat (oricum avea plătite drepturile de copyright la Opera Mundi, precum și filmele tipografice ale benzilor desenate), și a înființat editura *Poetul Mihai Eminescu* unde a publicat în anii următori mai multe cărți și broșuri cu benzi desenate:

Jack Arden, Campionul lumii, de Alex Raymond, 1947

- *Mandrake, regele magiei*, desene de Phil Davis, sc. Lee Falk, (1945);

- Mai multe broșuri din colecția „Prichindel”, ilustrate cu extrase din benzi desenate: *Cei trei purceluși și lupul cel rău* (de Walt Disney), *Popei Marinarul* (de Elzie Crisler Segar), *Gică, Lică și Petrică* (de Rudolph Dirks, *The Katzenjammer Kids*), *Familia Mitică* (de George McManus, *Familia Illico*), (1946 – 1947);

- *Jack Arden, Campionul lumii* (de Pellos). Deși nu este menționat pe copertă, în interior găsim și episodul *Stăpânul Junglei* din seria *Junglă Jim*, desenată de Alex Raymond, (1947).

La 11 iunie 1948 a avut loc naționalizarea tuturor întreprinderilor private și editurile particulare au dispărut. Aveau să treacă 15 ani până la apariția unei noi cărți cu benzi desenate: *Album*, în 1961, tot de Wilhelm Busch, un autor neutru politic și, poate tocmai de aceea, cel mai publicat desenator străin de benzi desenate de la noi.

În cele 14 numere, câte au apărut în **1967**, au fost publicate următoarele benzi desenate în serial:

– *Dan Buzdugan*, desene Livia Rusz (debut în revistă), scenariu Dumitru Almaș: Dan Buzdugan este un oștean curajos din timpul domniei lui Mihai Viteazu, care luptă cu câte un buzdugan în fiecare mână. Personajul va fi foarte apreciat de cititori, așa că redacția va mai publica și alte aventuri ale sale, desenate de alți artiști.

– *Secretul amforei*, desene Pompiliu Dumitrescu (debut BD), scenariu Ion Hobana; precum și un strip fără cuvinte realizat de celebrul desenator francez Sempé (în nr. 2).

În 1968 debutează noi seriale (de câte 10–14 planșe):

– *Comoara lui Dromichete*, desene Gheorghe Marinescu, scenariu Vasile Mănuceanu.

– *Aventurile lui Manolică*, desene Burschi, scenariu Sandu Alexandru (pseudonimul lui Ovidiu Zotta)

– *Miu-al-Florilor*, „povestire în versuri”, de Al. Mitru și Aurel Tița, desene Ioan Deak-Cluj (debut BD);

– *Giuvaerurile lui Basarab*, scenariu Dumitru M. Ion, desene Mihai Sânzianu (debut BD)

– *Mihai Vodă Viteazul*, desene Teodor Bogoi (debut BD), scenariu Vlaicu Bârna;

– *Vacanțele unui tânăr liniștit* – desene Puiu Manu (care mai semnează și cu pseudonimul Vasile Baciu), scenariu Ovidiu Zotta (episoadele 1 și 4; episodul 1 va fi semnat cu pseudonimul Alexandru Bogdan), Ion Corneliu (episodul 2), Costache Anton (episodul 3): tânărul fizician și campion la decatlon Dimitrie Dunăreanu, „Dim” pentru prieteni, aspiră „la onoarea de a face parte din Clubul Cutezătorii” și pentru aceasta „trebuie să ducă la îndeplinire douăsprezece misiuni denotând curaj, perseverență, fermitate, cutezanță în a etala virtuți intelectuale și fizice...” Fie că se află în munții Vrancei, unde s-a descoperit un nou minereu, în croazieră pe Oceanul Indian, la

Vacanțele unui tânăr liniștit, des. Puiu Manu, sc. Ovidiu Zotta, Cutezătorii, 1968

Ilustrație Viorel Pîrligras,
Orion, 1989

Ilustrație Viorel Pîrligras,
Orion, 1989

desenate SF, cu temă la alegere, dar cu o planșă obligatorie după un scenariu dat. Articolul „Argumentul concursului” face o trecere în revistă a concursurilor precedente de benzi desenate, din anii '70, și generația de desenați care a rezultat. Aproximativ 100 de tineri au trimis planșe la concurs, dar, din păcate, rezultatele vor fi dezvăluite de-abia după 5 ani.

Înainte de revoluția din decembrie 1989 a avut loc una mai mică (mult mai mică, dar cu impact asupra câtorva zeci de mii de cititori) în redacția revistei *Orion*. Viorel Pîrligras părăsește redacția din cauza diferențelor de vederi ireconciliabile dintre el și Dragoș Vasilescu privind construcția revistei.

La începutul lui ianuarie 1990, printre soldați înarmați și jurnaliști agitați, bântuiau prin Casa Scânteii doi olteni: Dragoș Vasilescu și Marian Mirescu. Toată lumea scotea ziare și săptămânale de actualitate, doar cei doi „orioniști” veniseră să dea bunul de tipar pentru noul număr al revistei *Orion*.

Orion numărul 5, subintitulat „nr. 1-1990, serie nouă” nu mai avea nicio legătură cu primele patru numere, din punct de vedere grafic: apărea pe format A4, în 32 de pagini, deci la jumătate față de numerele precedente (dar cu prețul de 10 lei, față de 14 lei primele numere). O copertă anostă, înfățișând un colaj inexpresiv, pagini întregi de text fără ilustrații, doar câte un desen rățacit pe ici, pe colo de Valentin Iordache, Florin Mihai Diloiu și Marian Mirescu.

La rubrica „Galaxiile bidimensionale”, cu o copertă interioară originală, concepută de M. Mirescu, apăreau articolele *Călătorii temporale în universul bidimensional* și *Enki Bilal – Nemuritorul*, articol care avea ca motto un mic anunț apărut în *România Literară*, în 1987, conform căruia Bilal primise Marele Premiu al Festivalului de Benzi Desenate de la Angouleme.

De asemenea au fost publicate următoarele benzi desenate:

– *Detectivul Bruno*, aventurile comice ale unui detectiv interspațial, imaginate și desenate de Radu Marian, care revenea astfel la BD după mai mulți ani de tăcere (de notat că planșa fusese desenată pentru formatul A3 inițial al revistei);

– *Psihotron*, BD realist de Marian Mirescu;

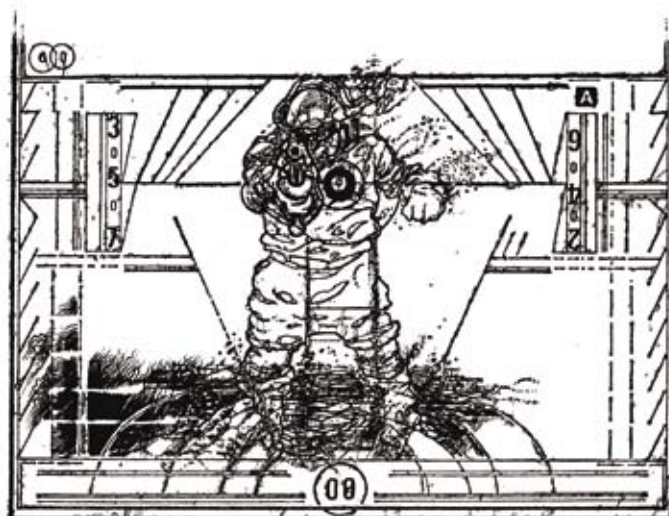
– *Natură moartă cu soare și stânci*, o scurtă BD postapocaliptică trimisă de Sorin Anghel la concursul BD inițiat în numărul anterior.

Datorită originalității și tirajului său uriaș (difuzat în toată țara) primele cinci numere ale revistei *Orion* au avut un impact enorm asupra a zeci de mii de cititori, mulți dintre ei „ne-sefiști”, care i-au păstrat un colțisor în memoria lor afectivă până astăzi (din păcate nu și în bibliotecă, fiind tipărită pe o hârtie proastă de ziar, nu s-a putut conserva foarte bine). Mai mult decât atât, ea și-a îndeplinit și scopul financiar pentru care fusese aprobată apariția sa, din beneficiul rezultat din vânzarea revistei s-au plătit salariile întregului personal al Teatrului Liric din Craiova pe un an de zile.

Orion este prima revistă în care benzile desenate nu se mai adresau copiilor, ci adolescenților și tinerilor. Istoricul Adrian Cioroianu, pasionat bedefil, își amintește cu

plăcere de ea în articolul său „15 ani de aventuri în spectrul vizibil”, apărut în revista *Lettre Internationales* nr. 60/2006, „Să fie nostalgia după fanzinele SF publicate în Craiova, cu totul surprinzător și neașteptat, în a doua jumătate a anilor '80 (Orion, desigur!), în care Viorel Pîrligras, Dodo Niță, Marian Mirescu ș.a. făceau proba unei măiestrii pe care BD-ul românesc încă nu a egalat-o?”

Psihotron, de Marian Mirescu,
Orion, 1990

În pagina 3 este reprodusă coperta revistei *Paris Match*, care îl înfățișează pe *Gavroche al revoluției române*, un puști dintr-o comună din județul Ilfov rățâcit prin București și înfășurat în steagul României, fotografiat de un jurnalist francez.

În paginile următoare, sunt prezentate în paralel un reportaj-document de la un orfelinat și primul episod din romanul în serial *Tarzan* de Edgar Rice Burroughs.

Posterul de la mijlocul revistei reproduce un tanc în Piața Victoriei, al cărui echipaj dialoghează cu câțiva trecători, dintre care unul le oferă ceva de mâncare soldaților.

Dar și benzile desenate publicate aici reflectă starea de spirit a redactorilor săi din acea vreme:

– *Expediție în Antarctica*, desene Sorin Anghel, scenariu Sever Noran, o BD-colaj despre peripețiile balenierei Belgica, la bordul căreia se afla și biologul Emil Racoviță;

– *Daniela, Marian și cățelul năzdrăvan*, desene Pompiliu Dumitrescu, scenariu Ovidiu Zotta;

– *Aripi peste Anzi: Condorul*, desene Antonio Canale, scenariu P. Ferrarini, preluată dintr-o revistă italiană pentru copii.

Invincibilul, des. Puiu Manu, sc. C. Diaconu, *Universul Copiilor*, 1991

Inspectorul Florentin, des. Valentin Tănase, sc. Sandu Alexandru, *Universul Copiilor*, 1990

Tonul a fost dat, revista va publica în numerele următoare continuarea seriilor de mai sus. Dar pentru că sunt probleme cu lipsa hârtiei de tipar (toată lumea scotea acum ziare și publicații), *Universul Copiilor* publică și numere duble, prilej cu care mărește și prețul revistei: primul număr avea 16 pagini și se vindea cu 1.50 lei, numărul dublu 4–5 avea 24 de pagini și costa 4 lei. În acest număr demarează o nouă BD în serial, *Teddy Ted: Filonul de Aur*, desene Gerald Forton, scenariu Roger Lecureux, care mizează pe nostalgia cititorilor pentru revista *Pif Gadget*.

În numărul 6/februarie debutează puștiul Veniamin Chițu, care semnează mini-BD-ul în serial *Isprăvile lui Drege-Tot*.

În numărul 12/aprilie demarează un serial BD SF de mare întindere, *Trei luni de vacanță în trecut*, desene Puiu Manu, scenariu Constantin Diaconu, dar și un episod din *Rahan*, desene André Chéret, scenariu Roger Lecureux, în cadrul rubricii „Personaje celebre din istoria benzilor desenate”.

În numărul 19–20 găsim o altă BD franțuzească, *Întâmplări cu Corinne și Jeannot*, de Tabary.

Numărul 25–26 este un număr special western, publicând un nou episod din aventurile lui *Teddy Ted*. Tot acum demarează un nou serial, conceput special pentru revistă de Ovidiu Zotta (care semnează cu vechiul său pseudonim Sandu Alexandru) și desenat de Valentin Tănase: *Inspectorul Florentin*.

